

Informatie

Bestuurlijke afspraak VWS, VNG en Jeugdzorg Nederland

Pleegzorg en de overgang naar volwassenheid

Vanaf 1 juli 2018 wordt een bestuurlijke afspraak tussen de VNG, Jeugdzorg Nederland en het Rijk (VWS) van kracht die regelt dat pleegzorg voortaan standaard tot 21 jaar ingezet zal worden: gemeenten zorgen er standaard voor dat pleegzorg na het 18^e jaar van het pleegkind doorloopt, tenzij het pleegkind heeft aangegeven geen gebruik meer te willen maken van pleegzorg.

De afgelopen jaren is het aantal pleegkinderen met zogenoemde verlengde pleegzorg gestegen. Gemeenten, pleegzorgaanbieders en het Rijk vinden het van belang dat pleegkinderen, net als jongeren die in het eigen gezin wonen, het huis pas hoeven te verlaten wanneer ze hiertoe in staat zijn. Zij moeten de kans krijgen om langer gebruik te maken van de hulp en ondersteuning van het gezin en de pleegzorgaanbieder bij de overgang naar volwassenheid. Met deze bestuurlijke afspraak geven partijen hieraan een verdere impuls en wordt pleegzorg tot 21 jaar de norm.

Er wordt afgestapt van het huidige "nee tenzij systeem", waarbij moet worden aangetoond dat pleegzorg vanaf het 18^e jaar noodzakelijk is en er wordt overgestapt op een "ja tenzij systeem". Een pleegzorgrelatie kan alleen eerder eindigen dan het 21^e jaar wanneer pleegkinderen dit zelf willen. Gemeenten zullen hier uitvoering aan geven door nieuwe pleegzorgrelaties standaard tot 21 jaar door te laten lopen en/of bestaande trajecten te verlengen.

Pleegzorg als vorm van *verlengde* jeugdhulp, zoals beschreven in de Jeugdwet, blijft mogelijk vanaf 21 jaar tot 23 jaar.

Scenario's

Er kunnen zich verschillende scenario's voordoen, afhankelijk van het moment waarop het pleegkind 18 jaar wordt. Hieronder wordt ingegaan op die verschillende scenario's.

Pleegkinderen die na 1 juli 2018 in een pleegzorgtraject komen

Voor pleegkinderen die na 1 juli 2018 in een pleegzorgtraject terecht komen, zorgen gemeenten standaard dat pleegzorg tot 21 jaar wordt ingezet. Vanaf de leeftijd van 21 jaar gelden de bepalingen uit de Jeugdwet rond verlengde jeugdhulp. Het pleegkind kan na het 18^e jaar zelf te allen tijde besluiten om pleegzorg beëindigen.

Pleegkinderen die al in een pleegzorgtraject zitten en na 1 juli 2018 18 jaar worden

Ook voor pleegkinderen die al in een pleegzorgtraject zitten en die na 1 juli 2018 18 jaar worden zorgt de gemeente standaard dat pleegzorg tot 21 jaar wordt ingezet. Vanaf de leeftijd van 21 jaar gelden de bepalingen uit de Jeugdwet rond verlengde jeugdhulp. Het pleegkind kan na 18 jaar zelf te allen tijde besluiten om pleegzorg beëindigen.

Pleegkinderen van 16 jaar en ouder en hun pleegouders worden door de pleegzorgaanbieders actief geïnformeerd over het standaard inzetten van pleegzorg tot 21 jaar vanaf 1 juli 2018.

Pleegkinderen die voor 1 juli 2018 al in verlengde pleegzorg zitten

Voor pleegkinderen die op 1 juli 2018 al in een traject van verlengde pleegzorg zitten geldt dat de gemeente dit traject tot 21 jaar voortzet. Deze pleegkinderen worden door de pleegzorgaanbieders actief geïnformeerd over het standaard inzetten van pleegzorg tot 21 jaar vanaf 1 juli 2018. Vanaf de leeftijd van 21 jaar gelden de bepalingen uit de Jeugdwet rond verlengde jeugdhulp.

Pleegkinderen die tussen 1 januari 2018 en 1 juli 2018 18 jaar zijn geworden en geen gebruik maken van verlengde pleegzorg

Voor pleegkinderen die tussen 1 januari 2018 en 1 juli 2018 18 jaar zijn geworden en geen gebruik maken van verlengde pleegzorg (om wat voor reden dan ook) geldt dat de gemeente een pleegzorgtraject tot 21 jaar zal inzetten wanneer het pleegkind dit wil. Dit valt onder de wettelijke mogelijkheid van voortzetting van jeugdhulp binnen zes maanden na beëindigen van deze jeugdhulp (artikel 1.1 onder *jeugdige* van de Jeugdwet).

Pleegkinderen die voor 1 januari 2018 18 jaar zijn geworden en geen gebruik maken van verlengde pleegzorg

Voor pleegkinderen die voor 1 januari 2018 18 jaar zijn geworden en geen gebruik maken van verlengde pleegzorg geldt dat zij geen aanspraak kunnen maken op pleegzorg tot 21 jaar op grond van deze bestuurlijke afspraak. De bestuurlijke afspraak gaat in per 1 juli 2018 en is niet met terugwerkende kracht van toepassing.

De kern van de bestuurlijke afspraak is dat gemeenten pleegzorgtrajecten standaard tot 21 jaar inzetten aangezien dit jongeren helpt in de overgang naar volwassenheid en er op deze manier veel problemen voorkomen kunnen worden. We verwachten daarom dat gemeenten, nog meer dan nu al het geval is, het belang van voortzetting van pleegzorg inzien, waardoor gemeenten wellicht coulant zullen tonen in individuele situaties.

Kinderen die na hun 18e aanspraak willen maken op pleegzorg en voor hun 18e geen jeugdhulp hebben ontvangen

Eén van de wettelijke voorwaarden voor het inzetten van verlengde jeugdhulp is dat het jeugdhulptraject al voor het 18e jaar is gestart (artikel 1.1 Jeugdwet). De bestuurlijke afspraak maakt daar geen uitzondering op. Dit betekent niet dat een jongere van boven de 18, die nog niet eerder jeugdhulp heeft ontvangen en hulp en ondersteuning nodig heeft, geen beroep kan doen op hulp. Vanuit de Wmo kan deze hulp worden ingezet en daarnaast staat het gemeenten vrij om jeugdhulp boven de 18 jaar in te zetten ook al werd er voorheen geen jeugdhulp ingezet.

Alleenstaande minderjarige vluchtelingen

Ook alleenstaande minderjarige vluchtelingen worden regelmatig ondergebracht in een pleeggezin. Voor deze groep zijn er 2 mogelijke scenario's: het verblijf wordt gezien als rechtmatig of als onrechtmatig.

Bij rechtmatig verblijf heeft het pleegkind dezelfde rechten en plichten als alle andere pleegkinderen in Nederland. In deze situatie zal het pleegkind dan ook gebruik kunnen maken van pleegzorg standaard tot 21 jaar.

Wanneer er sprake is van onrechtmatig verblijf schrijft de Jeugdwet voor dat er in principe niet wordt voorzien in verblijf bij pleegouders (artikel 1.2 Besluit Jeugdwet). Dit om de terugkeer naar het land van herkomst soepeler te laten verlopen. In dit geval schrijft de wet dus voor dat pleegzorg niet de gewenste vorm van verblijf is, waardoor de gemeente in principe ook geen pleegzorgtraject zal verlengen.